

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชาวไทยผู้สนใจท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงใหม่

Wellness Tourism Behavior of Thai Tourists in Chiang Mai

รับบทความ	23/07/2021
แก้ไขบทความ	07/09/2021
ยอมรับบทความ	08/09/2021

มนไท เจริญญะ

ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Montai Heranya

Department of Housing, Faculty Architecture, Chulalongkorn University

montai29845@gmail.com

บทคัดย่อ

ข้อมูลผลกระทบจาก Covid-19 ส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้รับผลกระทบเป็นอันดับแรก และต่อเนื่องถึงทุกภาคส่วนธุรกิจของไทยรวมถึงธุรกิจโรงแรมขณะเดียวกันเศรษฐกิจเพื่อสุขภาพ (wellness economy) กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากกระแสการรักสุขภาพซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของสวนดุสิตโพล และ IPG MEDIABAND ว่าคนไทยหันมาให้ความสนใจดูแลสุขภาพมากขึ้นในปีพ.ศ. 2563 จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงเห็นโอกาสในการศึกษาการท่องเที่ยวและกิจกรรมเชิงสุขภาพสำหรับสร้างช่องทางในการปรับตัวสร้างรายได้ให้กับโรงแรมที่เจอกับวิกฤตไวรัส Covid-19

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเชิงสุขภาพกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และ เสนอแนะการปรับโรงแรมเพื่อสอดรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการวิจัยโดยใช้สูตรการหาประชากรของ Taro Yamane ระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ 95% ได้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าความสัมพันธ์และนัยทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษานักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 20 - 39 ปีมีแนวโน้มสนใจทำกิจกรรมเชิงสุขภาพภายนอกโรงแรมที่เป็นลักษณะการผจญภัย เดินป่าชมธรรมชาติ ปั่นจักรยาน และ ถนนคนเดิน นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ที่กลับมาใช้บริการกิจกรรมการกวดจุด นวด สปา อโรมาเธอราพี ชั้นโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง ฟังดนตรีชมการแสดงฟ้อนรำล้านนา และสอนทำอาหารพื้นถิ่นภายในโรงแรม การเสนอแนะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสนใจรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ระดับมาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพโดยการนำเสนอผลิตภัณฑ์การบริการเพื่อสุขภาพใหม่ ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวในอนาคตสำหรับพัฒนาโปรแกรมการบริการเพื่อสุขภาพที่มีความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในเครือข่ายหากผู้ประกอบการสามารถปรับพื้นที่โรงแรมเพื่อรองรับกิจกรรมเชิงสุขภาพหรือบริการข้างต้นจะสามารถดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายมาเข้าพักโรงแรมได้

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมเชิงสุขภาพ พฤติกรรมการท่องเที่ยว เชียงใหม่ นักท่องเที่ยวชาวไทย

Abstract

Covid-19 has had a significant impact on Thailand's tourism industry since the first quarter of 2020 and its impact has spread to all sectors of Thai industry, including the hotel business. Meanwhile, survey results from a Suan Dusit poll and IPG MEDIABAND have shown that, consistent with an increase in health and wellness trends, people focused more attention on their personal health in 2020. From this, an opportunity has arisen to study the impact of health tourism activities to compensate for the loss of income to hotels affected by the Covid-19 virus crisis.

This thesis aims to study of the needs of health tourists who are interested in traveling to Chiang Mai to understand the relationship between health tourism behaviors of tourists in Chiang Mai and suggest adjustments for hotels to accommodate health tourists. A questionnaire was the main research instrument used, and using the Taro Yamane population formula, the confidence level was 95%. 400 questionnaires were obtained. The data from the questionnaires were used to determine the correlation and the statistical implications for data analysis.

The research concludes that travelers aged 20-39 are more likely to be interested in adventurous activities outside of hotels such as nature trekking and cycling. This group of tourists will return and engage in activities such as acupuncture, massage, Aromatherapy, Khantoeck, eating local cuisine, listening to local music performances, watching Lanna dance performances, and cooking local food in the hotel. The study's recommendations for promoting health tourism in Chiang Mai include establishing government and private agency networks in Chiang Mai to create a health service program focused on raising the quality of tourism, as well as offering new health service products to future tourists. If operators can adjust the hotel area to accommodate healthy activities or services, they will be able to attract target customers to stay at the hotel.

keywords: *Wellness Tourism, Wellness Activities, Tourism Behavior, Chiang Mai, Thai Tourists*

บทนำ

การแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างรุนแรงและกระทบทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจ โดยเศรษฐกิจไทยมีการพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวค่อนข้างสูงรายได้จากนักท่องเที่ยวรวมทั้งไทยและต่างชาติในปีพ.ศ. 2562 มีสัดส่วนสูงถึง 18.6% ของ GDP (รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ 11.9% และจากนักท่องเที่ยวชาวไทย 6.7% ของ GDP) ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยไตรมาส 2 ปีพ.ศ. 2563 หดตัวลง -12.2% YOY ภาคการท่องเที่ยวจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ และไทยที่หดตัวลงทำให้ EIC คาดว่าค่าห้องพักเฉลี่ยต่อห้องพักที่ขายได้ (RevPAR) ของธุรกิจโรงแรมไทยจะลดลง 55 - 65% ในปีพ.ศ. 2563 จากข้อมูลศูนย์วิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 มีอัตราการเข้าพักของประเทศเฉลี่ยที่ 28.31% ทำให้โรงแรมเกือบทุกแห่งประสบกับภาวะขาดทุนจากการดำเนินงาน

มาตรการล็อกดาวน์ส่งผลต่อสภาพคล่องของธุรกิจจากข้อมูลของวิจัยกรุงศรีภาวะเศรษฐกิจประจำสัปดาห์เมื่อนำข้อมูล GDP รายภาคธุรกิจมาประเมินร่วมกับข้อมูลรายบริษัท พบว่าจำนวนบริษัทที่ขาดสภาพคล่องหรือสภาพคล่องตึงตัวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากและบริษัทขนาดเล็กได้รับผลกระทบที่มากที่สุด 19.3% ได้แก่ ธุรกิจการด้านบริการ การท่องเที่ยว ร้านอาหาร ธุรกิจการขนส่ง และ ธุรกิจโรงแรม

ขณะเดียวกันเศรษฐกิจเพื่อสุขภาพทั่วโลกกับไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากข้อมูลของ Global Wellness Institute (GWI) เมื่อต้นปีพ.ศ. 2560 ระบุว่าเศรษฐกิจเพื่อสุขภาพทั่วโลกทั้งหมดรวมกันแล้วมีมูลค่าสูงถึง 4.2 ล้านล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2017 คิดเป็น 5.3% ของผลผลิตทางเศรษฐกิจทั่วโลกมีการคาดการณ์แนวโน้มการเติบโตของมูลค่าตลาดธุรกิจ wellness ทั่วโลกใน 5 ปีข้างหน้าซึ่งจะมีมูลค่าสูงถึง 77.1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และด้านการท่องเที่ยวประเภท Wellness จะเติบโตขึ้นอีก 8% และ 7.5% ตามลำดับ

จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงเห็นโอกาสในการศึกษาการท่องเที่ยวและกิจกรรมเชิงสุขภาพสำหรับสร้างช่องทางในการปรับตัวสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและโรงแรมที่เจอกับวิกฤตไวรัส Covid-19

วัตถุประสงค์ในงานวิจัย

1. ศึกษาความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (wellness) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเชิงสุขภาพกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจด้วยการแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ โดยทั่วไปการท่องเที่ยวสุขภาพจึงมีการจัดรายการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติเพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดรักษาสร้างเสริมสุขภาพกาย และ สุขภาพจิตให้สดชื่นผ่อนคลาย เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรงปรับสภาพจิตใจ ร่างกายให้สมดุล และสามารถกลับไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อารัญ บุญชัย และ จินนา ต้นศรวิฑูธ (2546, น.22)

ทฤษฎีอุปสงค์ (Demand) หมายถึง จำนวนหรือปริมาณต่าง ๆ ของสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องการซื้อภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าชนิดนั้น สินค้าและบริการโดยลักษณะของความต้องการซื้อนั้นจะประกอบด้วย

1. ความปรารถนาอยากซื้อหรือความเต็มใจอยากซื้อเพื่อสนองความพอใจให้มากที่สุด
  2. ความสามารถที่จะซื้อหรืออำนาจซื้อ หมายถึง ความสามารถทางการเงินความต้องการในทางเศรษฐศาสตร์ต้องประกอบไปด้วย 2 สิ่งดังกล่าวข้างต้นถ้ามีความปรารถนาอยากซื้อแต่ไม่พร้อมด้วยอำนาจซื้อหรือไม่อยากได้ แต่สามารถจะซื้อได้ไม่ถือเป็นอุปสงค์ ในทางเศรษฐศาสตร์อุปสงค์นั้นเป็น effective demand ซึ่งหมายถึงผู้ซื้อเต็มใจอยากซื้อและสามารถซื้อได้ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์หมายถึง ตัวแปรหรือปัจจัยเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อปริมาณการซื้อไม่น้อยไม่เท่ากัน
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์ (2553, น.36)

ขอบเขตของงานวิจัย

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความสนใจท่องเที่ยวทำกิจกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ในปีพ.ศ. 2565 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณประชากรตามแนวคิดของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างอิงใน ศิริพงษ์ พลฤทธิ์พันธ์, 2553, น. 203) ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยใช้ข้อมูลประชากรจากสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย รายจังหวัดจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยของจังหวัดเชียงใหม่ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 5,443,027 คน จึงได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 กลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านพื้นที่

คัดเลือกพื้นที่กลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดน่าน เมืองแห่งการสร้างเสริมสุขภาพ (wellness city) จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ พ.ศ. 2559 - 2563 โดย 6 จังหวัดที่มีความพร้อม ได้แก่ 1.ระนอง 2.ลำปาง 3.ราชบุรี 4.กาญจนบุรี 5.เชียงใหม่ 6.พังงา หลังจากศึกษาแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวพบว่าจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวที่มากที่สุด เนื่องจากเป็นเมืองหลักในการท่องเที่ยว และมีศักยภาพด้านพื้นที่ยุทธศาสตร์ มีการเข้าถึงที่สะดวกเป็นศูนย์กลางการแพทย์ของภาคเหนือมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติ การผจญภัย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากการศึกษากิจกรรมสันทนาการในจังหวัดสามารถนำกิจกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดไปใช้กับผสมกับกิจกรรมเชิงสุขภาพได้ จังหวัดเชียงใหม่จึงเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมสำหรับเป็นเมืองแห่งการสร้างเสริมสุขภาพ (wellness city) มากที่สุด

การดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย เอกสารสถิติ กระทรวงสาธารณสุข เอกสารศูนย์วิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว TAT Intelligence Center เอกสารกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ เอกสารด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ Global Wellness Institute (GWI) เพื่อจะนำมาวิเคราะห์ผล และสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเข้าพักภายในจังหวัดเชียงใหม่ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาดำเนินการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยเลือกแจกแบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ โดยได้มีการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ จำนวน 40 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของดัชนีต่าง ๆ กับกลุ่มตัวอย่างก่อน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for Sciences) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent Sample t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันใช้ทดสอบตัวแปร เพศ สถิติวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มเพื่อทดสอบตัวแปรด้านอายุ รายได้ต่อเดือน และจำนวนวันเข้าในการประมวลผล เพื่อนำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มอุปสงค์นักท่องเที่ยวและความสนใจในกิจกรรมเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษางานวิจัย

ผลจากการวิจัยพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชาวไทยผู้ที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี และอายุ 30 - 39 ปี สอดคล้องกับผลศึกษาของ ศรีัญญา สรรพมิตร และ ศิวฤทธิ์ สุนทรเสณี (2563) ในการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่โดยจะเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับกลุ่มเพื่อน หรือครอบครัวจำนวน 3 - 4 คน

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง

มีพฤติกรรมท่องเที่ยวลักษณะการเดินทางอย่างมีคุณภาพ และเดินทางเพื่อแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ สอดคล้องกับข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยปีพ.ศ. 2563 พบว่าความชอบและแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการสะท้อนความเป็นตัวตนของนักท่องเที่ยวโดยกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมเดินทางท่องเที่ยวลักษณะเตรียมการอย่างมีแบบแผน และเป็นไปอย่างมีคุณภาพเป็นกลุ่มที่ชอบเดินทางในแบบที่ไม่ซ้ำซากอาจเนื่องมาจากการท่องเที่ยวผู้คนส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ และมักมีการเตรียมการอย่างดีก่อนการเดินทางในด้านการวางแผนและด้านการเงิน พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างนิยมท่องเที่ยวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ช่วงเทศกาลลอยกระทงไปจนถึงเดือนธันวาคม และมกราคม ที่เป็นช่วงฤดูท่องเที่ยวหลักของจังหวัด โดยจะเดินทางในช่วงวันหยุดยาว และ วันเสาร์ - อาทิตย์ มีจำนวนวันเข้าพัก 3 - 5 วันเดินทางโดยเครื่องบิน และรถยนต์ส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประมาณ 4,001 - 6,000 บาท ต่อคนต่อการเดินทางไม่รวมค่าเดินทางซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยในการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563) จากโครงการสำรวจพฤติกรรมเดินทางท่องเที่ยวของชาวไทย พ.ศ. 2563 ด้านค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้เพื่อการท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2563 เฉลี่ยต่อการเดินทางเท่ากับ 5,150 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเสริมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ที่ 20% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือประมาณ 1,000 บาท ในก่อนการเดินทางส่วนใหญ่จะมีการค้นคว้าหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ Facebook, YouTube Pantip และ Google คล้ายกับงานวิจัยของ เปรมทิพย์ ชมพุกา และ สุพาดา สิริกุดตา (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ข้อมูลประเทศในกลุ่มอาเซียนจากพลังการบอกต่อออนไลน์พบว่าด้านสื่อออนไลน์ประเภท Blog, Twitter, Microblog, Social Networking, Media Sharing และ Online Forums มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเนื่องจากสื่อออนไลน์เหล่านี้เป็นสื่อที่ให้ผู้รู้ข่าวสารการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทำในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติ และวัฒนธรรมเป็นหลัก

3 ความสนใจในรูปแบบกิจกรรมเชิงสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ระดับความสนใจกิจกรรมเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่

ประเภทกิจกรรมในจังหวัดเชียงใหม่	ระดับความสนใจ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ปั่นจักรยาน เดินเที่ยวชมเมืองเก่าสถาปัตยกรรมล้านนา	2.22	0.727	สนใจมาก
2. เดินป่าชมธรรมชาติ	2.32	0.642	สนใจ
3. ผจญภัยล่องแพปันเขา	2.33	0.681	สนใจ
4. เก็บผลไม้ตามฤดูกาล ล่าเหยี่ยว สัมผัสธรรมชาติ เป็นต้น	2.04	0.750	สนใจ
5. ปลูกข้าวกับพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล	1.98	0.813	สนใจน้อย
6. เที่ยวชมไร่ชา เก็บใบชา	2.12	0.684	สนใจ
7. ศึกษาธรรมชาติเที่ยวชมดอกไม้อุทยานราชพฤกษ์	2.31	0.667	สนใจ
8. ขึ้นโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง	2.20	0.779	สนใจ
9. ล่องเรือดินเนอร์ชมแม่น้ำปิง	2.29	0.616	สนใจ
10. ถนนคนเดิน	2.53	0.550	สนใจ
11. กวดจุด นวด สปา โอโรมาเธอราพี ด้วยสมุนไพรพื้นเมือง	2.22	0.621	สนใจ
12. ศิลปะบำบัดและหัตถกรรมล้านนา เช่น ทำร่มบ่อสร้าง	2.06	0.627	สนใจ
13. สอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติ	2.17	0.772	สนใจ
14. กิจกรรม จิบชา ชงชาจากไร่ชา	2.18	0.674	สนใจ
15. ฟังดนตรีบำบัดดนตรีพื้นบ้านประยุกต์ออร์เคสตราล้านนา	2.11	0.749	สนใจ
16. ชมการแสดงพื้นบ้าน ฟ้อนรำ ล้านนา	2.02	0.793	สนใจ
17. กิจกรรมทำบุญตักบาตร	2.32	0.550	สนใจ

จากตาราง 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความสนใจกิจกรรมเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ ในระดับสนใจทุกกิจกรรม สอดคล้องกับข้อมูลประเภทกิจกรรมที่หาระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยว ลักษณะธรรมชาติ วัฒนธรรม อยู่ก่อนแล้วทำให้กิจกรรมเชิงสุขภาพที่มีองค์ประกอบด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมสามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี โดยแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมภายในจังหวัดเชียงใหม่มีสถานที่ตั้งห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้ต้องอาศัยการใช้รถยนต์ หรือขนส่งสาธารณะในการเดินทางเป็นหลักในการท่องเที่ยว สอดคล้องกับข้อมูลพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดเชียงใหม่โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการเช่ารถยนต์เป็นหลัก รองลงมาเป็นการเช่าจักรยานยนต์ และบริการขนส่งสาธารณะ (GRAB)

4. ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับโรงแรมของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการบริการให้คำปรึกษาแนะนำการเดินทางท่องเที่ยวและบริการกิจกรรมภายในโรงแรม มากที่สุด ด้านช่วงเวลาที่น่าสนใจทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นช่วงกลางวัน 12.00 - 17.59 น. อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวมักจะออกไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกโรงแรม ในช่วงเวลาเช้า และมักจะกลับโรงแรมในช่วงเวลากลางวัน-เย็น จึงทำให้ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่ว่างสำหรับนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมภายในโรงแรม

5. วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากตัวแปร เพศ อายุ รายได้ และ จำนวนวันเข้าพัก

ตัวแปรที่ 1 ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความสนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งจำแนกตามเพศ กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 17 กิจกรรม “ไม่ต่างกัน” โดยมีปัจจัยมาจากการเติบโตของเศรษฐกิจเพื่อสุขภาพ Global Wellness Institute (2562) เช่น การทานอาหารเพื่อสุขภาพ วิตามินอาหารเสริม การออกกำลังกาย

นวดสปา ด้านความสวยความงาม ซะลวยวัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรวมถึงเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้ารองเท้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกลายเป็นสิ่งที่ฝังลงไปชีวิตประจำวันของผู้บริโภคกระแสหลักที่แพร่หลายในสื่อเทคโนโลยีและการค้าปลีก ส่งผลให้ผู้คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ (wellness) ได้อย่างมากขึ้น ดังนั้น เพศที่ต่างกัน ความสนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่จึงไม่ต่างกัน

ตัวแปรที่ 2 ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต่างกัน

ตาราง 2 ความสนใจกิจกรรมของแต่ละช่วงอายุ

กลุ่มอายุ	ความสนใจกิจกรรม
20-39 ปี	กิจกรรมภายนอก
	- ปั่นจักรยาน เดินเที่ยวชมเมืองเก่าสถาปัตยกรรมล้านนา
	- เดินป่าชมธรรมชาติ
	- ถนนคนเดิน
	กิจกรรมภายใน
	- ศิลปะบำบัดและหัตถกรรมล้านนา
	- กวดจุด นวด สปา อโรมาเธอราพี ด้วยสมุนไพรพื้นเมือง
40-50 ปีขึ้นไป	กิจกรรมภายนอก
	- ปลูกข้าวเก็บพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล
	- เที่ยวชมไร่ชา เก็บใบชา
	กิจกรรมภายใน
	- สอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติ
- ชันโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง	
	- สมุนไพร จิบชา ชงชาจากไร่ชา
	- กิจกรรมทำบุญตักบาตร

จากตาราง 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 20 - 39 ปี มีแนวโน้มสนใจทำกิจกรรมเชิงสุขภาพภายนอกโรงแรมที่เป็นลักษณะการผจญภัยเดินป่าชมธรรมชาติ ปั่นจักรยาน ถนนคนเดิน และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ที่ จะกลับมาใช้บริการกิจกรรมการกวดจุด นวด สปา อโรมาเธอราพี ชันโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง ฟังดนตรีชมการแสดงฟ้อนรำล้านนา และสอนทำอาหารพื้นถิ่นภายในโรงแรม

นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 40 - 50 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มทำกิจกรรมภายในโรงแรมโดยกิจกรรมที่สนใจทำภายในโรงแรม ได้แก่ กิจกรรมสอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติชันโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง สมุนไพร จิบชา ชงชาจากไร่ชา กิจกรรมทำบุญตักบาตร และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความสนใจกิจกรรมภายนอก ได้แก่ กิจกรรมปลูกข้าวเก็บพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล และเที่ยวชมไร่ชา เก็บใบชา

ตัวแปรที่ 3 ประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต่างกัน

ตาราง 3 ความสนใจกิจกรรมของแต่ละกลุ่มรายได้

กลุ่มรายได้	ความสนใจกิจกรรม
รายได้ 10,001 – 20,000 บาท	กิจกรรมภายนอก
	- ปั่นจักรยาน เดินเที่ยวชมเมืองเก่าสถาปัตยกรรมล้านนา - ถนนคนเดิน
	กิจกรรมภายใน
	- ชันโตร์รับประทานอาหารพื้นเมือง - ศิลปะบำบัดและหัตถกรรมล้านนา - สมาธิ จิบชา ชงชาจากไร่ชา - กิจกรรมทำบุญตักบาตร
รายได้ 20,001 – 40,000 บาท	กิจกรรมภายนอก
	- ศึกษาธรรมชาติเที่ยวชมดอกไม้อุทยานราชพฤกษ์
	กิจกรรมภายใน
	- ชมการแสดงพื้นบ้านฟ้อนรำล้านนา
รายได้ 80,001-100,000 บาท	กิจกรรมภายใน
	- สอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติ
รายได้ 100,001 บาทขึ้นไป	กิจกรรมภายนอก
	- เก็บผลไม้ตามฤดูกาล ลำไย ส้ม สตรอเบอร์รี่ - ปहुกข้าวเก็บพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล - สมาธิ จิบชา ชงชาจากไร่ชา
	กิจกรรมภายใน
	- กอดจุด นวด สปา อโรมาเธอราพี ด้วยสมุนไพรพื้นเมือง - ฟังดนตรีบำบัด ดนตรีพื้นบ้านประยุกต์ออร์เคสตรา

ตัวแปรที่ 4 ประชาชนที่จำนวนวันเข้าพัก ต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต่างกัน

ตาราง 4 ความสนใจกิจกรรมของแต่ละกลุ่มจำนวนวันเข้าพัก

จำนวนวันเข้าพัก	ความสนใจกิจกรรม
จำนวน 1-2 วัน	กิจกรรมภายใน
	- ฟังดนตรีบำบัดดนตรีพื้นบ้านประยุกต์ออร์เคสตราล้านนา - ชมการแสดงพื้นบ้านฟ้อนรำล้านนา
จำนวน 3-5 วัน	กิจกรรมภายนอก
	- เดินป่าชมธรรมชาติ - ผจญภัยล่องแพป็นเขา
	กิจกรรมภายใน
	- ชันโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง - สอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติ
จำนวน 1 อาทิตย์ขึ้นไป	กิจกรรมภายนอก
	- เก็บผลไม้ตามฤดูกาล ลำไย ส้ม สตรอเบอร์รี่ - ปลูกข้าวเก็บพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล
	กิจกรรมภายใน
	- สมาธิ จิบชา ชงชาจากไร่ชา

จากตาราง 4 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันเข้าพัก 1 - 2 วันส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี มีแนวโน้มทำกิจกรรมภายในโรงแรม ได้แก่ กิจกรรมฟังดนตรีบำบัดดนตรีพื้นบ้านประยุกต์ออร์เคสตราล้านนาและชมการแสดงพื้นบ้านฟ้อนรำล้านนา

นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันเข้าพัก 3 - 5 วัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี มีแนวโน้มทำกิจกรรมภายนอก ได้แก่ กิจกรรมเดินป่าชมธรรมชาติ และผจญภัยล่องแพป็นเขา กิจกรรมภายใน ได้แก่ กิจกรรมชันโตกรับประทานอาหารพื้นเมืองและสอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติ

นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันเข้าพัก 1 สัปดาห์ขึ้นไปส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี มีแนวโน้มทำกิจกรรมภายนอก ได้แก่ กิจกรรมเก็บผลไม้ตามฤดูกาล ลำไย ส้ม สตรอเบอร์รี่ และ ปลูกข้าวเก็บพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล กิจกรรมภายใน ได้แก่ สมาธิจิบชา ชงชาจากไร่ชา

สรุปข้อมูลอุปสงค์ (Demand system) ของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่

ผลทดสอบตัวแปรมีความสอดคล้องกับแนวคิด และทฤษฎีองค์ประกอบทางสถิติ รสนิยมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ รสนิยมของผู้บริโภคนั้นจะแตกต่างกันไปตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุปสงค์จากที่มาและความสำคัญรสนิยมของในปัจจุบันกำลังเปลี่ยนไปจากการแพร่ระบาดของ Covid-19 ผู้คนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพมากขึ้น อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมเชิงสุขภาพการศึกษาพบว่าตัวแปร เพศ อายุ รายได้ และจำนวนวันเข้าพักส่งผลต่อความสนใจกิจกรรมของกลุ่มอุปสงค์

ตาราง 5 แสดงสรุปผลการทดสอบตัวแปรทางสถิติ

ประเภทกิจกรรมในจังหวัดเชียงใหม่	เพศ	อายุ	รายได้	จำนวนวันเข้าพัก
1. จักรยาน เติชมเที่ยวชมเมืองเก่าสถาปัตยกรรมล้านนา	✗	✓	✓	✗
2. เดินป่าชมธรรมชาติ	✗	✗	✗	✓
3. ผจญภัยล่องแพปันเขา	✓	✓	✗	✓
4. เก็บผลไม้ตามฤดูกาล ลำไย ส้ม สตรอเบอร์รี่	✗	✓	✓	✓
5. ปลูกข้าวเก็บพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล	✗	✓	✓	✓
6. เติชมไร่ชาเก็บใบชา	✗	✓	✓	✗
7. ศึกษาธรรมชาติเที่ยวชมดอกไม้อุทยานราชพฤกษ์	✗	✗	✓	✗
8. ชันโตกรับประทานอาหารพื้นเมือง	✗	✓	✓	✓
9. ล่องเรือดินเนอร์ชมแม่น้ำปิง	✗	✗	✗	✗
10. ถนนคนเดิน	✗	✓	✓	✗
11. กอดจุด นวด สปา อโรมาเธอราพี ด้วยสมุนไพรพื้นเมือง	✗	✓	✓	✗
12. ศิลปะบำบัดและหัตถกรรมล้านนา	✗	✓	✓	✗
13. สอนทำอาหารพื้นถิ่นแบบธรรมชาติ	✗	✓	✓	✓
14. จิบชา ชงชาจากไร่ชา	✗	✓	✓	✓
15. ฟังดนตรีบำบัดดนตรีพื้นบ้านประยุกต์ออร์เคสตราล้านนา	✗	✓	✓	✓
16. ชมการแสดงพื้นบ้านฟ้อนรำล้านนา	✗	✗	✓	✗
17. กิจกรรมทำบุญตักบาตร	✗	✓	✓	✗

หมายเหตุ * ✓ ตัวแปรกับกิจกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
✗ ตัวแปรกับกิจกรรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระบบอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ ตัวแปรที่กำหนดให้เกิดความสนใจในกิจกรรมขึ้นอยู่กับตัวแปร อายุ รายได้ และ จำนวนวันเข้าพัก โดยอุปสงค์ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ 1 - 7 ซึ่งเป็นกิจกรรมลักษณะธรรมชาติ 8 - 17 กิจกรรมลักษณะศิลปวัฒนธรรม ด้านรสนิยมของกลุ่มตัวอย่างขึ้นอยู่กับตัวแปรที่เปลี่ยนไปจากเทรนการรักสุขภาพ และการระบาดของไวรัส Covid-19 ส่งผลให้ผู้คนหันมารักสุขภาพสนใจท่องเที่ยวและทำกิจกรรมเชิงสุขภาพเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีจ่ายเพิ่มให้กับโรงแรมมีบริการเสริมด้านบริการและกิจกรรมเชิงสุขภาพ

ด้านตัวแปร อายุ รายได้ และจำนวนวันเข้าพักคาดว่าหน่วยงานที่จะนำข้อมูลนี้ไปใช้พัฒนาแล้วเกิดประโยชน์ ได้แก่ หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเป็นแนวทางประกอบการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานด้านการท่องเที่ยว และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

สรุปพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จากการ Cross Tab ข้อมูล

นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี รายได้ระหว่าง 10,000 - 20,001 บาท เดินทางท่องเที่ยวโดยเครื่องบิน พาหนะที่ใช้เดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด ได้แก่ การเช่ารถยนต์ และใช้บริการขนส่งสาธารณะ (GRAB) เป็นหลักโดยเดินทางร่วมกับกลุ่มเพื่อน มีจำนวนคนร่วมเดินทาง 3 - 4 คน ช่วงเวลาที่สนใจมาท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงวันธรรมดา มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 4,001 - 6,000 บาท และค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมประมาณ 20% ของค่าใช้จ่ายมีความสนใจเข้าพักโรงแรมที่บริการ และกิจกรรมเชิงสุขภาพ 1 - 2 วัน โดยช่วงเวลาที่สนใจทำกิจกรรมภายในโรงแรมในช่วงเย็น 18.00 - 21.00 น.

นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี รายได้ระหว่าง 20,001 - 40,000 บาท เดินทางท่องเที่ยวโดยเครื่องบิน พาหนะที่ใช้เดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด ได้แก่ การเช่ารถจักรยานยนต์ และใช้บริการขนส่งสาธารณะ (รถแดง) เป็นหลักเดินทางร่วมกับครอบครัว มีจำนวนคนร่วมเดินทาง 3 - 4 คน ช่วงเวลาที่สนใจมาท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงวันหยุดยาว มีค่าใช้จ่าย

ในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 4,001 - 6,000 บาท และค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมประมาณ 20% ของค่าใช้จ่ายมีความสนใจเข้าพักโรงแรมที่บริการและกิจกรรมเชิงสุขภาพ 3 - 5 วัน โดยช่วงเวลาที่สนใจทำกิจกรรมภายในโรงแรมในช่วงกลางวัน 12.00 - 17.59 น.

นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี รายได้ระหว่าง 40,001 - 60,000 บาท เดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว เดินทางร่วมกับครอบครัว มีจำนวนคนร่วมเดินทาง 5 - 6 คน ช่วงเวลาที่สนใจมาท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงวันหยุดยาว มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 4,001 - 6,000 บาท และค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมประมาณ 20% ของค่าใช้จ่ายมีความสนใจเข้าพักโรงแรมที่บริการและกิจกรรมเชิงสุขภาพ 3 - 5 วัน โดยช่วงเวลาที่สนใจทำกิจกรรมภายในโรงแรมในช่วงกลางวัน 12.00 - 17.59 น.

นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป รายได้ระหว่าง 100,001 บาทขึ้นไป เดินทางท่องเที่ยวโดยเครื่องบินพาณิชย์ที่ใช้เดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด ได้แก่ การใช้บริการขนส่งสาธารณะ (GRAB) เดินทางร่วมกับครอบครัว มีจำนวนคนร่วมเดินทาง 5 - 6 คน ช่วงเวลาที่สนใจมาท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงวันธรรมดา มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 8,000 บาทขึ้นไป และค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมประมาณ 20% ของค่าใช้จ่าย มีความสนใจเข้าพักโรงแรมที่บริการและกิจกรรมเชิงสุขภาพ 3 - 5 วันโดยช่วงเวลาที่สนใจทำกิจกรรมภายในโรงแรมในช่วงกลางวัน 12.00 - 17.59 น.

ข้อเสนอแนะ

หากกลุ่มอุปสงค์มีจริงและมีความมุ่งหวังที่จะมาท่องเที่ยวทำกิจกรรมตามผลงานวิจัย ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยสรุปได้ดังนี้

ด้านผู้ประกอบการโรงแรม

1. หากผู้ประกอบการสามารถปรับพื้นที่โรงแรมเพื่อรองรับกิจกรรมเชิงสุขภาพหรือบริการจะสามารถดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายมาเข้าพักโรงแรมได้
2. หากผู้ประกอบการสามารถประสานงานกับหน่วยงานเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสำหรับโรงแรมเพื่อลดต้นทุนในการดำเนินงานด้านกิจกรรมภายในโรงแรม

ด้านผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง ออนไลน์ หรือแอปพลิเคชัน สำหรับโปรโมทส่วนลดต่าง ๆ อัปเดตข่าวสารที่น่าสนใจ แหล่งท่องเที่ยวใหม่ หรือกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดเพื่อกระตุ้นความสนใจในการท่องเที่ยวเนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะหาข้อมูลท่องเที่ยวผ่านทางช่องทางออนไลน์เป็นหลัก

ด้านภาครัฐ

1. ภาครัฐและเอกชนภายในจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายวิสาหกิจด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อเป็นกลไกในการยกระดับการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมาตรฐานมีการจัดสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น แหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรม ราคาบริการ และมีการนำเสนอผลิตภัณฑ์การบริการเพื่อสุขภาพใหม่ ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในเครือข่ายเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดกลยุทธ์การตลาดร่วมกันตลอดจนร่วมกันสร้างความเข้มแข็งภายในเครือข่าย
2. ภาครัฐควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงใหม่ให้แตกต่างจากที่อื่นได้โดยการนำเอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนาที่เป็นจุดขายหลักของจังหวัดเข้ามาปรับใช้กับการทำกิจกรรมเชิงสุขภาพในจังหวัด

บรรณานุกรม

- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2560a). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (MEDICAL HUB) (พิมพ์ครั้งที่2)*. กรุงเทพมหานคร: กองสุขภาพระหว่างประเทศ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2560b). *รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (MEDICAL HUB) ประจำปีงบประมาณ 2560*. กรุงเทพมหานคร: กองสุขภาพระหว่างประเทศ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กรมการท่องเที่ยว. (2563). *สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยรายจังหวัด ปี 2563*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2563,
จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=594
- กองข้อมูลธุรกิจ. (2560). *ธุรกิจเด่นประจำเดือน พ.ย. 2560 ธุรกิจด้านสุขภาพ*. สืบค้นจาก
จาก https://dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2560/T26/T26_201711
- กัญญา กุณทีกาญจน์. (2540). *หลักเศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). *การวิเคราะห์เชิงปริมาณ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสาร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). *โครงการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของชาวไทย พ.ศ. 2563*.
กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยการตลาดการท่องเที่ยว.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว. (2563). *โครงการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2563,
จาก https://tatreviewmagazine.files.wordpress.com/2017/09/db_tune-in
- การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows. (2554). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กำพล อติเรกสมบัติ, พนันดร อรุณนิรมาน และ พิมพ์ชนก โสว. (2563). *GDP ไทยไตรมาส 2/2020 หดตัวหนักสุดในรอบ 22 ปี 2563*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563,
จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/6998/20200817>
- จรรยา วุฒิสานทวิ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุทำนักระยะยาว*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ณัฐพล ลีลาวัฒนาพันธ์. (2559). *การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยวฉบับที่ 3 เดือนมกราคม-มีนาคม 2559*. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563,
จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7622
- ณาริญา วีระกิจ, ชัยนันต์ ไชยเสน, พุทธร อักษรไพโรจน์ และ ศศิธร สนเปี่ยม. (2562). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ตเพื่อยกระดับสู่การเป็น ศูนย์กลางนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ*. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 15(2), 35-57.
- ทรายแก้ว บัวเกตุ. (2558). *กระบวนการพัฒนาโครงการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ: กรณีศึกษา โครงการเต่าการ์เด้น เฮลท์สปาแอนด์ รีสอร์ท และ โครงการปานวิมาน เชียงใหม่ สปา รีสอร์ท*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

- ธิดา จงก้องเกียรติ. (2559). *รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยวฉบับที่ 3*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2553). *ทฤษฎีอุปสงค์*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิถมน คำเอี่ยม. (2553). *แนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประชาชนในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- เปรมทิพย์ ชมภูคำ และ สุพาตา สิริกุดตา. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). พลังการบอกต่อออนไลน์และปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในกลุ่มอาเซียนของนักท่องเที่ยวชาวไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 7(2), 113-132.
- พริกานต์ ศิริรักษ์ และ ณัฏษ์ กุลสิริ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 2(1), 96-108.
- พีรญา เขตพงษ์, อารยา บูรณะกุล, กำพร สุวรรณฉิม, ปิยพันธ์ สุวรรณเวช และ วิรัชพัชร อสัมภินพงศ์. (2561). การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 1(2), 90-97.
- วิจัยกรุงศรี. (2563). *Covid-19 impact on the Thai economy and vulnerability of Thai firms*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.krungsri.com/bank/getmedia/a86d5b6c-2f5b-4c1cafafe42e8191d16a/WK_Weekly_200408
- วิภาพร มหาชัย. (2554). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการเลือกใช้สปาเพื่อสุขภาพ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศรัณญา กันตะบุตร และ นิตยา เจริญประเสริฐ. (2562). ความหมายและรูปแบบการให้บริการของ Wellness Tourism ในพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบนของประเทศไทย. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 14(2), 25-43.
- ศรัณญา สรรพมิตร และ ศิวฤทธิ์ สุนทรเสณี. (2563). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่. ใน *The 15th RSU National Graduate Research Conference*. (น.415-423). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ศศิพงษ์ บุญยงค์. (2558). *MEDICAL TOURISM: เทียวเทรนด์ใหม่ เทียวเชิงสุขภาพ*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563, จาก <http://horizon.sti.or.th/node/5>
- ศูนย์วิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว. (2563). *สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย 2563*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2563, จาก https://interstat.tat.or.th/mdgrp/ormap_new/
- สวนดุสิตโพลมหาวิทยาลัย. (2563). *New Normal ของคนไทยจากสถานการณ์ Covid-19*. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563, จาก https://suandusitpoll.dusit.ac.th/UPLOAD_FILES/POLL/2563/PS-2563-1590284356
- อรสูณี มูลละ. (2555). *แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อารัญ บุญชัย และ จินนา ต้นศราววิพุธ. (2546). ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจุดขายใหม่ของการท่องเที่ยวไทย. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 40(4), 22-23.
- Global Spa Summit. (2017). *Wellness tourism and medical tourism: Where do spas fit?* Retrieved 2020, April 20, from http://www.globalwellnesssummit.com/images/stories/pdf/spas_wellness_medical_tourism_report_final.pdf
- Global Wellness Institute. (2017). *The global wellness tourism economy 2017*. Retrieved 2020, April 20, from <http://www.globalwellnesssummit.com>

- Johnston, Katherine, Puczko, Laszlo, Smith, Melanie, & Ellis, Susie. (2011). *Wellness tourism and medical tourism: Where do spas fit?* New York, NY: The Global Spa Summit (GSS).
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Yeung, Ophelia, Johnston, Katherine, & Callender, Tonia. (2018). *Global wellness tourism economy*. Miami, FL: The Global Wellness Institute (GWI).